

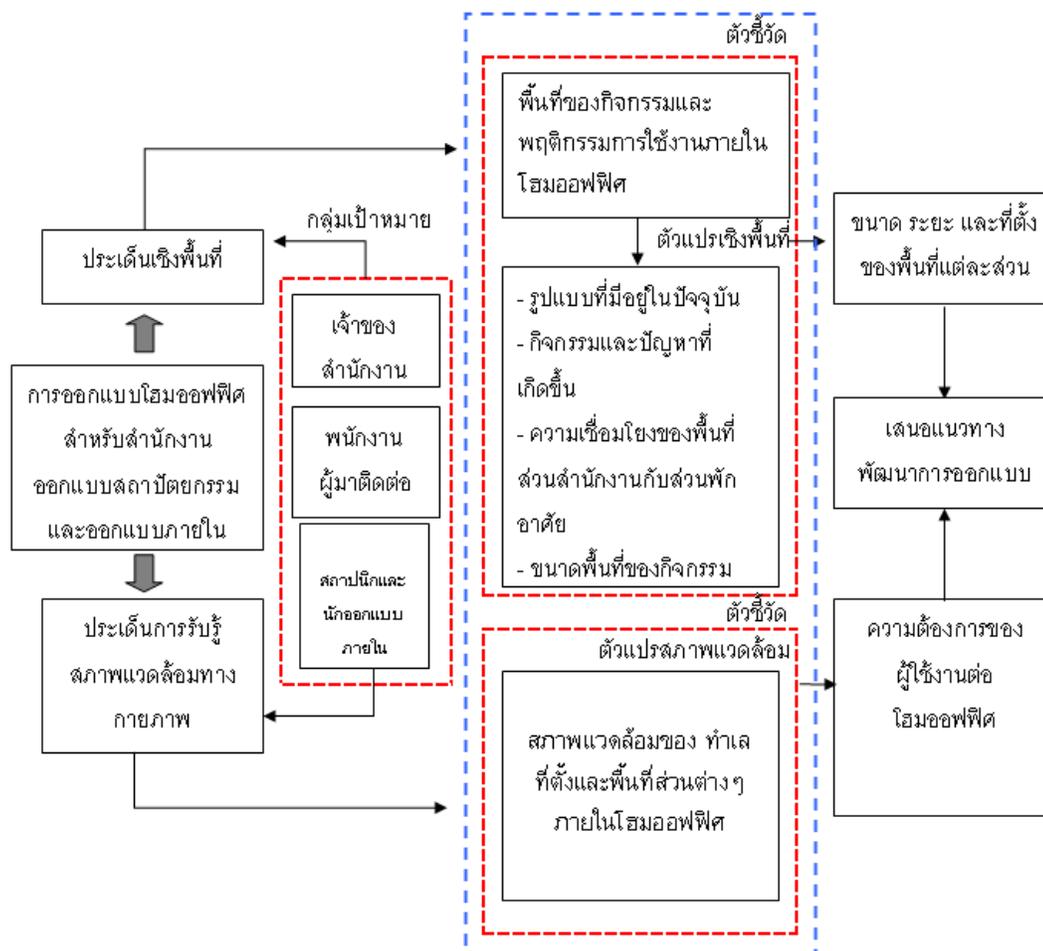
บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีที่ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสังเกตและสำรวจสภาพแวดล้อม รวมถึงพฤติกรรมของผู้ใช้งาน ทำการสำรวจโดย การสังเกตและจดบันทึกข้อมูลลงในแบบผังพื้นอาคารพิจารณาถึงเรื่องของ พื้นที่การใช้สอยส่วนต่าง ๆ ลักษณะทางกายภาพ จำนวนประชากร ลักษณะพฤติกรรมการใช้สอยในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในสำนักงานขนาดเล็กหรือโฮมออฟฟิศ และทำการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อการศึกษาถึงทัศนคติทางด้านความต้องการของกลุ่มสถาปนิกและนักออกแบบภายในที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางด้านกายภาพและการออกแบบของสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศสำหรับสำนักงานออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายใน เขตกรุงเทพมหานคร เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากร ซึ่งข้อมูลจากกลุ่มประชากรได้ถูกจัดการนำไปวิเคราะห์ผลเพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษาโดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังภาพที่ 3.1 ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 วิธีการเก็บข้อมูล
- 3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 3.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ภาพที่ 3.1
ผังแสดงกรอบความเชื่อมโยงของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 คือ ผู้ประกอบการ กลุ่มที่ 2 คือ พนักงานและผู้มาติดต่อในสำนักงานขนาดเล็กหรือโฮมออฟฟิศของสำนักงาน ออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายใน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง โดยพิจารณาจากสำนักงานที่มีพนักงานจำนวน 1 ถึง 10 คน ด้วยข้อมูลจากสมาคมสถาปนิกสยาม (ในพระบรมราชูปถัมภ์) และข้อมูลของสำนักบริการข้อมูลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ข้อมูล ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2552 จำนวนรวมทั้งสิ้น 32 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

และสุดท้าย กลุ่มที่ 3 คือกลุ่มประชากรสถาปนิกและนักออกแบบภายใน ที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของสภาสถาปนิกจำนวนทั้งหมด 12,564 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการประเมินปัญหาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพของสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศสำหรับสำนักงานออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายใน เขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตารางที่ 3.1

ความสัมพันธ์ของการประมวลนิยามด้านมโนทัศน์ (conceptual definition) และนิยามด้านปฏิบัติการ (operational definition)

นิยามด้านมโนทัศน์	นิยามด้านปฏิบัติการ
1. ลักษณะของผู้ใช้งานสำนักงาน	1.1 เพศ 1.2 อายุ 1.3 จำนวนพนักงานในปัจจุบัน 1.4 ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน 1.5 ระดับการศึกษา
2. กิจกรรมและความต้องการเชิงกิจกรรม	2.1 ประเภทกิจกรรม 2.2 ช่วงเวลา 2.3 ระยะเวลา 2.4 รูปแบบ ลักษณะของเฟอร์นิเจอร์ ที่ใช้ในการประกอบกิจกรรม 2.5 พื้นที่รองรับกิจกรรม 2.6 ลักษณะของพื้นที่รองรับกิจกรรม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

นิยามด้านมนทัศน์	นิยามด้านปฏิบัติการ
3.สภาพแวดล้อมของสำนักงานในปัจจุบัน	3.1 ทำเลที่ตั้ง 3.2 สภาพแวดล้อมโดยรอบ 3.3 ลักษณะโครงสร้างของสำนักงาน 3.4 ขนาดพื้นที่ใช้สอย 3.5 ความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย 3.6 การจัดวางพื้นที่ใช้สอย 3.7 การแบ่งพื้นที่ภายใน 3.8 ลักษณะเฟอร์นิเจอร์ 3.9 การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ 3.10 ระบบอุปกรณ์อำนวยความสะดวก
4.รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของสำนักงาน	4.1 ลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมของตัวอาคาร 4.2 ขนาดของตัวอาคารส่วนสำนักงานและส่วนพักอาศัย 4.3 ความต่อเนื่องของพื้นที่ของตัวอาคารระหว่างส่วนสำนักงานกับส่วนพักอาศัย
5. ลักษณะการทำงานของสำนักงาน	5.1 รูปแบบการแบ่งหน้าที่การทำงาน - แบ่งออกเป็นแผนก แต่ละแผนกมีหัวหน้าเป็นผู้ดูแล - ทุกแผนก มีเจ้าของสำนักงานเป็นผู้ดูแลเพียงคนเดียว

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

นิยามด้านมโนทัศน์	นิยามด้านปฏิบัติการ
6. การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ในส่วนต่างๆของสำนักงาน	6.1 พื้นที่ส่วนสาธารณะ - ส่วนต้อนรับ - ส่วนพักคอย 6.2 พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะ - ห้องประชุม - ส่วนเอนกประสงค์ 6.3 พื้นที่ส่วนตัว - ส่วนทำงาน - ที่เก็บเอกสาร - ส่วนเตรียมอาหาร - ส่วนพักอาศัย
7. การเลือกใช้วัสดุในการตกแต่งภายในตัวอาคารสำนักงาน	7.1 การใช้วัสดุปูพื้น 7.2 การใช้วัสดุผนัง 7.3 การใช้วัสดุฝ้าเพดาน
8. ขนาดของพื้นที่ใช้สอยในส่วนต่าง ๆ ของสำนักงาน	8.1 ขนาดของพื้นที่ในส่วนสาธารณะ - ส่วนต้อนรับ - ส่วนพักคอย 8.2 ขนาดของพื้นที่ในส่วนกึ่งสาธารณะ - ห้องประชุม - ส่วนเอนกประสงค์ 8.3 ขนาดของพื้นที่ในพื้นที่ส่วนตัว - ส่วนทำงาน - ที่เก็บเอกสาร - ส่วนเตรียมอาหาร - ส่วนพักอาศัย 8.4 ขนาดของพื้นที่ส่วนทางสัญจร

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

นิยามด้านมนทัศน์	นิยามด้านปฏิบัติการ
9. ความพึงพอใจต่อพื้นที่การใช้งานส่วนต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมของผู้ใช้งาน	9.1 ความพึงพอใจในด้านการใช้งานของพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในสำนักงานและส่วนพักอาศัย 9.2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบของการตกแต่งภายในสำนักงานและส่วนพักอาศัย

ตารางที่ 3.2

ตัวแปรในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และระดับการวัด

เครื่องมือ ตัวแปร	Literature Review	Observation	Interview	Questionair	Level Of Meturement
1. ลักษณะของผู้ใช้งานสำนักงาน					
1.1 เพศ				*	Nominal
1.2 อายุ				*	Ratio
1.3 จำนวนพนักงานในปัจจุบัน				*	Ratio
1.4 ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน				*	Nominal
1.5 ระดับการศึกษา				*	Ratio
2. กิจกรรมและความต้องการเชิงกิจกรรม					
2.1 ประเภทกิจกรรม				*	Norminal
2.2 ช่วงเวลา				*	Norminal
2.3 ระยะเวลา				*	Ratio
2.4 รูปแบบ ลักษณะของเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ในการประกอบกิจกรรม				*	Nominal
2.5 พื้นที่รองรับกิจกรรม				*	Nominal
2.6 ลักษณะของพื้นที่รองรับกิจกรรม				*	Nominal

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เครื่องมือ ตัวแปร	Literature Review	Observation	Interview	Questionair	Level Of Meturement
3. สภาพแวดล้อมของสำนักงานในปัจจุบัน					
3.1 ทำเลที่ตั้ง		*			Nominal
3.2 สภาพแวดล้อมโดยรอบ		*			Nominal
3.3 ลักษณะโครงสร้างของสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศ		*			Nominal
3.4 ขนาดพื้นที่ใช้สอย		*		*	Ratio
3.5 ความสัมพันธ์ของพื้นที่ใช้สอย		*			Nominal
3.6 การจัดวางพื้นที่ใช้สอย		*			Nominal
3.7 การแบ่งพื้นที่ภายใน		*			Nominal
3.8 ลักษณะเครื่องเรือน		*			Nominal
3.9 การจัดวางเครื่องเรือน		*			Nominal
3.10 ระบบอุปกรณ์อำนวยความสะดวก		*			Nominal
3.11 ความปลอดภัย		*	*	*	Nominal
3.12 อุณหภูมิ แสง สี เสียง อากาศ		*		*	Nominal
4. รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของสำนักงาน					
4.1 ลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมของตัวอาคาร		*			Nominal
4.2 ขนาดของตัวอาคารส่วนสำนักงานและส่วนพักอาศัย		*			Ratio
4.3 ความต่อเนื่องของพื้นที่ของตัวอาคารระหว่างส่วนสำนักงานกับส่วนพักอาศัย		*			Nominal

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เครื่องมือ ตัวแปร	Literature Review	Observation	Interview	Questionair	Level Of Meturement
5. ลักษณะการทำงานของสำนักงาน					
5.1 รูปแบบการแบ่งหน้าที่การทำงาน - แบ่งออกเป็นแผนก แต่ละแผนกมีหัวหน้าเป็นผู้ดูแล - ทุกแผนก มีเจ้าของสำนักงานเป็นเป็นผู้ดูแลคนเดียว			* *	* *	Nominal
6. การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ในส่วนสำนักงานและส่วนพักอาศัย					
6.1 พื้นที่ส่วนสาธารณะ - ส่วนต้อนรับ - ส่วนพักคอย		* *		* *	Nominal Nominal
6.2 พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะ - ห้องประชุม - ส่วนเอนกประสงค์		* *		* *	Nominal Nominal
6.3 พื้นที่ส่วนตัว - ส่วนทำงาน - ที่เก็บเอกสาร - ส่วนเตรียมอาหาร - ส่วนพักอาศัย		* * * *		* * * *	Nominal Nominal Nominal Nominal
7. การเลือกใช้วัสดุในการตกแต่งภายในของตัวอาคาร สำนักงานขนาดเล็กและสำนักงานพักอาศัย					
7.1 การใช้วัสดุปูพื้น		*			Nominal
7.2 การใช้วัสดุผนัง		*			Nominal
7.3 การใช้วัสดุฝ้าเพดาน		*			Nominal

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

เครื่องมือ ตัวแปร	Literature Review	Observation	Interview	Questionair	Level Of Meturement
8. ขนาดของพื้นที่ใช้สอยในส่วนต่างๆ					
8.1 ขนาดของพื้นที่ในส่วนสาธารณะ					
- ส่วนต้อนรับ		*		*	Ratio
- ส่วนพักผ่อน		*		*	Ratio
8.2 พื้นที่ส่วนกึ่งสาธารณะ					
- ห้องประชุม		*		*	Ratio
- ส่วนเอนกประสงค์		*		*	Ratio
8.3 ขนาดของพื้นที่ในพื้นที่ส่วนตัว					
- ส่วนทำงาน		*		*	Ratio
- ที่เก็บเอกสาร		*		*	Ratio
- ส่วนเตรียมอาหาร		*		*	Ratio
- ส่วนพักผ่อน		*		*	Ratio
8.4 ขนาดของพื้นที่ส่วนทางสัญจร	*	*		*	Ratio
9. ความพึงพอใจต่อพื้นที่การใช้งานส่วนต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมของผู้ใช้งาน (พนักงานและเจ้าของสำนักงาน)					
9.1 ความพึงพอใจในด้านการใช้งานของพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ภายในสำนักงาน				*	Ordinal
9.2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบของการตกแต่งภายในสำนักงาน				*	Ordinal

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการลงพื้นที่สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ผู้ใช้งาน และการเก็บข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นตามแนวทางและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.3 วิธีการเก็บข้อมูล

ทำการลงพื้นที่วิเคราะห์ทางสถาปัตยกรรมภายในเรื่องของพื้นที่ แบบการประเมินผลสภาพแวดล้อมหลังการใช้งาน (post occupancy evaluation) จากกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศสำหรับสำนักงานออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายใน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 แห่ง และประมวลผลจากแบบสอบถามด้านความต้องการ จากกลุ่มตัวอย่างประชากรสถาปนิกและนักออกแบบภายในที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของสภาสถาปนิก จำนวน 191 คน

3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

เมื่อนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบคำถามทั้งหมด จึงนำแบบสอบถามมาตรวจดูความเรียบร้อยว่าคำตอบมีความสมบูรณ์ครบทุกข้อทุกตอน จากนั้นจึงทำการลงรหัสข้อมูลเพื่อเตรียมนำไปใช้ในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลและประมวลผลเบื้องต้นโดยทำการศึกษาจากกรณีตัวอย่างของสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศสำหรับสำนักงานออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายในจำนวน 5 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาแบบสำรวจ

1.1 ใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถาปัตยกรรมภายในเรื่องของพื้นที่แบบ POE (Post Occupancy Evaluation) และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศสำหรับสำนักงานออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายใน เขตกรุงเทพมหานคร

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประมวลผลจากแบบสอบถาม โดยวิธีทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย SPSS (statistical package for the social sciences) ทำการวิเคราะห์ดังนี้

1.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและความรู้สึกของผู้ใช้สอย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และการกระจายแบบร้อยละ (percentage distribution)

1.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณผู้ใช้สอยที่มีการรับรู้และความพึงพอใจ ซึ่งได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การกระจายแบบร้อยละ

2. ทำแบบสอบถามด้านความต้องการที่มีต่อสำนักงานขนาดเล็กและโฮมออฟฟิศสำหรับสำนักงานออกแบบสถาปัตยกรรมและออกแบบภายในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 กำหนดขนาดประชากรที่ต้องการศึกษา โดยใช้กลุ่มประชากรสถาปนิกที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของสภาสถาปนิกจำนวน 12,564 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน

2.2 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม

3. เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อให้ได้ผลเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของความต้องการของเครื่องเรือน และการจัดวางกิจกรรมในพื้นที่ใช้สอยต่างๆ ในของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถาปนิก

4. สรุปผลและข้อเสนอแนะเป็นแนวทางการออกแบบของการศึกษา โดยสรุปเป็นรายละเอียดความต้องการ ขนาดพื้นที่ ตำแหน่งพื้นที่ จำนวนและประเภทของเครื่องเรือน แล้วนำไปกำหนดเป็นผังพื้นที่ ประกอบกับทัศนียภาพของรูปแบบสำนักงานพร้อมรายละเอียดวัสดุ